

Mit Liv!

Jeg blev født i en gammel mølle i Mammen ved Bjerringbro i 1938, flyttede med min mor til Viborg omkring 1944 – far forlod os i 1944 – og som et kuriosum har min storebror Karlo og jeg, efter vore forældres død arvet de 2 dokumenter, med Kong Kristian 10 underskrift der gav vore forældre sin tilladelse til at lade sig skille!

Det var svært at være en alenemor dengang, bla. i folks øjne som en fraskilt, - selv om det var far der forlod os, samt at brødføde os - og husker mors ydmygelse, når Børneværnet kom og tjekkede hende en gang om året – men der var ikke en "finger" at sætte på vores mor!

Inden vi flyttede fra Mammen gik min mor "i roerne som vi sagde", hvor jeg blev sat for enden af roerækken, med ordre om at blive siddende – og blev det - og der ud over hjalp mor til i Forsamlingshuset. Mor sagde: "Edith, husk at teskeernes skaft altid skal vende samme vej som koppernes ører" – ja, hvad vi i barndommen nemmer, vi ej i alderdommen glemmer"!

Vores mor var sej, fik arbejde i køkkenet på Sindssygehospitalet – hvor jeg i begyndelsen var med – for der var jo ingen til at passe mig. Vi fik også lov til at tage brusebad dernede. Og jeg kan huske, at jeg var så betaget af de kæmpestore stabler rugbrød min mor smurte, og hvor hurtig hun var – mor var meget dygtig og værdsat – her sagde, mor: "Edith, du skal altid huske at smøre margarinen helt ud i alle 4 hjørner"!

Vi boede først til leje i et lille værelse, men var så heldige at få en god lejlighed i en gammel købmandsgård i Ll. Sct. Hansgade midt inde i Viborg, hvor vi boede omkring 10 år! Efter nutidens begreber småt – en stue, et soveværelse, køkken og toilet i gården - dog med træk og slip - men sådan boede de fleste dengang, så det var rigtig fint. Også da vi blev 6 personer. For mor var så heldig at blive gift med den dejligste mand i 1946 – Søren Lindgaard, som var møller, og arbejdede i Viborg Korn og Foderstof - og fik derefter 2 skønne brødre mere.

Jeg fik så endelig en plads i Asylet – en børnehave hos Søster Emma og Frk. Løve, en dejlig tid – med tidens disciplin – på den gode måde!

Og husker besættelsen, Hitlers hysteriske stemme i radioen, tyskerne, flyverne, luftalarmene, mørklægningen, de dumpe drøn fra sabotagerne under besættelsen – faldt en gang ud af sengen af samme grund, og befrielsesaftenen hvor alle gik amok i en glædesrus!

Efter 7 års skolegang i Viborg Borger og Realskole, arbejdede jeg i en slagterbutik, og derefter i huset hos en dyrlæge og senere en grosserer, hvorefter jeg som 18 årig begyndte på min 3 årige uddannelse som 3-årige Barneplejerske – som dog tog 4 år på grund af ventetider mellem skiftene!

1 år i en vuggestue i Viborg, 4 mdr. ventetid på Kuranstalten v/Viborg, så 1 år på Østruplund Mødre og Spædbørnehjem på Fyn, ½ år i Sortedams Dossingens børnehave i København – med et par korte jobs på et optagelseshjem og en vuggestue, og så endelig det sidste halve år på Dr. Louises Børnehospital, og endelig d. 1.9. 1961 var jeg uddannet som Statsautoriseret Barneplejerske.

Min mand Erling og jeg mødte hinanden som henh. 16 og 19 år, så vi har fulgtes ad i hele forløbet, han uddannede sig til Ingeniør i Odense, og aftjente sin 2 årige værnepligt i Kbh. samtidig med, jeg også var der. Vi blev gift 8. juli 1961, få måneder før jeg sluttede min uddannelse som Statsautoriseret Barneplejerske, flyttede til Århus hvor Erling fik ansættelse som Ingeniør, og jeg blev hjemmegående. Her vi fik vores ældste datter, flyttede så til Ullerslev på Fyn, da Erling blev ansat hos DLAM som Servicechef, og fik her vore 2 andre piger!

En god tid i det fynske, indtil Erling valgte efter råd fra min far om at søge ind på DFJ, – havde fået en ny chef, som han ikke gik så godt i spænd med! Senere søgte Erling en stilling på Det Danske Stålvalseværk i Frederiksværk, først som arbejder, til han kunne søge og fik en stilling, som Maskiningeniør – hvor min far Bernhard Havmand havde arbejdet som smed og reparatør siden omkring 1944.

Altså den 7. april 1968 flyttede vi alle 5 ind i Campingpladsens mindste campingvogn, i en forrygende snestorm, og efterfølgende 3 dage med øsregnvejr, men resten af tiden frem til 1. juli, var der det mest skønne forårsvejr, hvor vi nød vores samliv i fulde drag – Pigerne og jeg havde jo boet hos farmor siden 11.11. 1967, hvor huset på Fyn var blevet solgt – så der var idel glæde over at være sammen igen.

Der gik nogen tid, indtil vi kom i kontakt med Frederiksværkerne, sådan nogen jydetampe, skulle vist ses an først, kan godt huske at den Frederiksværk' ske dialekt, var meget fremtrædende i byen dengang - lød lige så sjovt i vore øre, som det jyske i deres!

Vi kom på Frederiksværk kommunes venteliste til en lejlighed i en af de blokke, de var ved at bygge på Snerlevej!

På et tidspunkt fik vi at vide, at det måske først ville blive sidst på året, og her foretog jeg min første selvstændige handling! Alle tre tøser blev sat op i trækvognen, og kørt op til Hanne i Anker Heegaardsgade, og vandrede så ned til Arresødal hvor Teknisk Forvaltning holdt til dengang!

Her insisterede jeg på, at få en samtale med Soc. Inspektøren, Flemming Lind Hansen, og rablede så ellers løs, om den lille campingvogn, 3 små piger, efterår og vinter på campingpladsen – hvor efter F.L.H. og sagde: "Vent her" og gik – jeg var meget rystet over min egen fremturen, men så kom han tilbage, og gav mig et beslutningspapir, og sagde:

"Værsgod, fru Hansen, Socialudvalget har dd netop besluttet, at I kan flytte ind på Snerlevej 32 fra 1. juli 1968", rakte mig nogle nøgler. Jeg blev totalt stum, og var lige ved at falde manden om halsen – mig ned til Hanne, som indvilgede i at passe tøserne lidt endnu – og cyklede direkte ud til den nye lejlighed, låste mig ind, rakte mine arme ud og jublede, for sikke en dejligt, spritny lejlighed, satte mig i et hjørne af stuen, hvor jeg følte mig totalt lykkelig – og så d. 30 juni på Connies 3 års fødselsdag, havde vi det som om vi flyttede ind i et slot!

Jeg var jo det man dengang kaldte hjemmegående husmor, og havde det udmærket med, at passe hus, hjem og de 3 piger – så en dag læste jeg, at Børnehaven Ellevej søgte en fuldtidspædagog (40 timer) – og ved ikke hvor det kom fra, men gik over til Børnehaven, og efter en lang snak med leder, Else Bie, blev vi enige om, at jeg søgte stillingen, på trods af de 11 år som hjemmegående husmor, og ikke uddannet på et Børnehaveseminarium!

Men, men, Erling vidste jo ikke noget til dette, så jeg fik Hanne til at passe pigerne, og diskede op med en lækker middag! Erling: "Edith, der er noget du pønser på, sig mig hvorfor serverer du en festmiddag på en almindelige hverdag"?

Men må her sige han tog det som en MAND! Sagde: "Hvis det er det du vil, så gør det"!

Hold op hvor var jeg nervøs, men det korte af det lange, var at jeg blev antaget som 40 timers pædagog med tiltrædelse d. 1. august 1972 i Ellevejens Børnehave, hvor jeg 1 års tid senere blev Stedfortræder, Sikkerhedsrepræsentant. Og senere endnu for samtlige børneinstitutioner. Sådan begyndte mit børneliv i Frederiksværk!

Edith Havmand Hansen.
d. 24.april 2021!

Lillian begyndt sin skoletid i den helt nybyggede del af Enghaveskolen august 1968, Karin 2 år efter, og så mærkedagen for Connie og jeg, for vi begyndte begge – i henh. Børnehave og skole!

Midt i al dette har, kom far ofte kørende på sin knallert ud på besøg, og vi ud til Valborg og far på Plantagevej, hvor de boede i en dejlig villa, med en skøn have med gode frugttræer!

Far, den stærke Smed, havde et lille værksted, og da jeg besøgte det første gang, udbrød jeg: "Nej, sikke flot dit værktøj hænger – der var simpelt hen orden i rad og rækker!

Far: "Ja, min tøs, kan godt sige dig, at ud på Værket har jeg også ting på række og geled, for det der genkender en god håndværker, er at hans værktøj er behandlet godt"!

Kan fortælle en anekdote: "Engang – med et par måneders mellemrum, kommer 2 gamle pensionerede smede hen til mig og spørger: "Er du æt Houman's datter"? Jeg: "Jo, det er jeg da"! Og nu det sjove, for de fortæller begge 2, at min far modtog dem som læredrenge, da de var 15 år! Og så fortæller de, at min far var en flink mand, men han ku' "fame# bli' så hidsig, at gnisterne sprang, hvis vi ikke behandlede værktøjet ordentlig – og hver ting havde et nummer, og hver ting havde bare at komme på de rigtige søm – din far lærte mig/os at behandle værktøjet ordentlig – men ellers var han sgu flink nok"!

En anden anekdote, fortalt af far mens han spruttede af grin: "Jeg ved sgu godt, at jeg kan blive hidsig!

Hver dag i spisepausen læste jeg Ekstra-Bladet – ude på Lokummet ude på pladsen – der var mange der vidste, at jeg havde klaustrofobi – så en gang listede " hundeho'derne" hen og satte krognen på døren, og i fuldt spring hen og gemme sig, men hvor de kunne holde øje med stedet!

Så sku' du sat'me ha' set mig – tøs, husk på, dengang var jeg i mine velmagtsdage – jeg gik amok – armene ud til siderne, og fødderne mod døren, og så alle kræfter i spil – alle 4 sider væltede og lagde sig på jorden, og jeg sad med taget i strakte arme – og så løb de "sataner for livet" for de vidste jo godt, at nu blev Houman tosset i ho'det"! Hvad så, spurgte jeg grinende: Ja, så gik det jo som det plejer van, efter et stykke tid grinede jeg sgu' også"!